

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 16Csp/24/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6624201078
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Kucbel
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2024:6624201078.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec, pred sudcom JUDr. Dušanom Kucbelom, v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava-Ružinov, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava-Ružinov, IČO: 53 255 739, proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. C. XXXX/X, XXX XX D., prechodne bytom E. XXX/XX, XXX XX D., v konaní o zaplatenie 381,98 Eur s príslušenstvom,

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

odôvodnenie:

1. Predmetom sporu bol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 381,98 Eur s príslušenstvom. Žalobca svoj nárok odvodzoval na tom skutkovom základe, že nadobudol uplatnenú pohľadávku od BNP PARIBAS PERSONAL FINANCE SA (ďalej aj „banka“). Pohľadávka vznikla zo zmluvy uzavretej medzi bankou ako veriteľom a žalovaným ako dlžníkom. V dôsledku, že žalovaný neplnil splátky riadne a včas, došlo k mimoriadnemu zosplateniu úveru a následnému postúpeniu pohľadávky na žalobcu. Poukázal na to, že došlo k splneniu podmienok pre postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Žalobca tiež argumentoval tým, že išlo o revolvingový úver, na ktorý sa pre jeho charakter neaplikuje úprava podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Žalovaný bol v spore pasívny.

2. Súd považoval v konaní podľa § 151 ods. 2 v spojení s § 186 ods. 2 CSP za nesporné, že žalovaný, ako dlžník uzatvoril s bankou, ako veriteľom, zmluvu o spotrebiteľskom revolvingovom úvere a vydanie kreditnej karty zo dňa 30.01.2018, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru v sume 5 000 Eur s mesačnou splátkou k 10. dňu v mesiaci v sume 3 % z výšky úverového rámca. V čl. 7. 1 písm. a) bolo dohodnuté, že ak sa žalovaný dostal do omeškania so splácaním úveru, je banka oprávnená vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. Nebolo sporné, že banka vyzvala žalovaného výzvou na zaplatenie dlžných splátok listom zo dňa 02.12.2021, ktorý mu bol doručený dňa 08.12.2021. Keďže žalovaný dlžné splátky nezaplatil, listom dňa 18.03.2022 vyhlásila banka predčasnú splatnosť úveru, čo mu bolo doručené dňa 23.03.2022. Banka uzatvorila so žalobcom zmluvu o postúpení pohľadávok zo dňa 21.06.2023 a oznámila to žalovanému. Nebolo sporné, že žalovaný bol v omeškaní s plnením splátok a nedošlo z jeho strany k úhrade dlhu ani po oznámení mimoriadnej splatnosti úveru.

3. Súd subsumoval uplatnený nárok zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere ako spotrebiteľsky právny vzťah podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Súd mal za preukázané, že banka a žalovaný uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z., pričom podľa § 2 písm. d) sa banka zaviazala žalovanému poskytnúť úver a žalovaný sa podľa zmluvy zaviazal poskytnuté

peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť celkové náklady veriteľa s tým spojené, rovnako podľa § 497 Obchodného zákonníka. Žalobca odvodzoval svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore od toho, že došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru podľa čl. 7.1 zmluvy a následne bola pohľadávka podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka postúpená bankou na neho ako postupníka. V rozsudku Najvyššieho súdu SR pod sp.zn. 4Cdo/162/2020 zverejneného pod R 6/2022 najvyšší súd uviedol, že v sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti. Súd pri posudzovaní veci sa preto zameril na otázku, či došlo platne k mimoriadnemu zosplatneniu úveru a následnému postúpeniu pohľadávky.

4. Súd zistil, že dohoda zmluvných strán o možnosti predčasného zosplatnenia úveru nachádza svoje zákonné zakotvenie v ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky. Právo žalobcu podľa § 565 Občianskeho zákonníka ako veriteľa je v spotrebiteľských sporoch modifikované ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého mohla banka mimoriadne zosplatniť úver až po uplynutí troch mesiacov od omeškania zo zaplatením splátky a keď súčasne upozornila spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (k tomu porovnaj napríklad bod 9. rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14CoCsp/26/2021 zo dňa 14.12.2021). Právo na mimoriadne zosplatnenie úveru však mohla banka využiť len do splatnosti najbližšej splátky po uplynutí troch mesiacov, od kedy sa žalovaný dostal do omeškania. Podmienkou však je, aby v uvedenej lehote 3 mesiacov a najneskôr do splatnosti splátky, ktorá po 3 mesiacoch od omeškania s plnením splátky nasleduje, bol žalovaný upozornený v lehote 15 dní na možnosť mimoriadneho zosplatnenia úveru. Ak k takejto výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v danej lehote zo strany veriteľa nedošlo, veriteľovi právo na mimoriadne zosplatnenie úveru nevzniká. To rovnako podľa názoru súdu platí aj na prípad, ak veriteľ síce upozornil dlžníka na možnosť mimoriadneho zosplatnenia úveru z dôvodu neplnenia predchádzajúcich splátok, avšak svoje právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka vo vzťahu k uvedeným splátkam v zákonnej lehote upravenej ako *lex specialis* § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka nevyužil. Stručne povedané, pre vznik nároku na mimoriadne zosplatnenie úveru veriteľom sa vyžaduje, aby veriteľ adresoval dlžníkovi výzvu, ktorou ho upozorňuje na túto možnosť až potom, ako sa dlžník dostal do omeškania so splátkou, ktorá následne vyvolala predčasnú splatnosť úveru. V prípade, ak veriteľ následne nepristúpi vo vzťahu k takejto splátke k uplatneniu práva na mimoriadne (predčasné) zosplatnenie úveru, je povinný v prípade omeškania dlžníka s plnením ďalších splátok opätovne upozorniť dlžníka na možnosť zosplatnenia úveru podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka.

5. Uvedenú interpretáciu § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka súd vymedzil jednak z textu právnej úpravy, podľa ktorej právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka môže dodávateľ uplatniť po uplynutí troch mesiacov od omeškania dlžníka a súčasne ak bol dlžník upozornený na uplatnenie tohto práva. Ak by bolo cieľom zákonodarcu, aby upozornenie dlžníka postačovalo ešte pred tým, ako došlo k nezaplateniu splátky, ktorá neskôr mimoriadnu splatnosť úveru vyvolala (napríklad dlžník bol upozornený na túto možnosť vo vzťahu k starším neuhradeným splátkam a veriteľ k uvedeným splátkam svoje právo v súlade s § 565 Občianskeho zákonníka nevyužil), nemalo by v texte § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka zmysel slovné spojenie „a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej na uplatnenie tohto práva“. Inak by predsa postačovalo, aby zákonodarca v texte právnej úpravy uviedol „a upozornil spotrebiteľa“. Súd vo vzťahu k uvedenej interpretácii dodáva, že opačný výklad by pre spotrebiteľa (dlžníka) znamenal neprimeraný zásah do jeho práv ako slabšieho subjektu a mohol by pre veriteľov vytvárať priestor na špekulatívne konanie v rozpore s princípom, podľa ktorého práva patria bdelym. Znamenalo by to, že pre mimoriadne zosplatnenie úveru veriteľom by postačovala upozorňujúca výzva za obdobie minulé (t. j. za staršie splátky) a k zosplatneniu úveru by následne došlo pre splátku, ktorej omeškание zo splácaním mohlo pokojne nastať až po značnom období od predchádzajúcej upozorňujúcej výzvy o mimoriadnom zosplatnení úveru. To je v rozpore s princípom právnej istoty spotrebiteľa, ako slabšieho subjektu, ktorému má byť vždy aktuálne pred využitím práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka poskytnutá jednoznačná informácia od veriteľa o tom, že ak nesplatí svoje omeškané záväzky, môže dôjsť k predčasnému zosplatneniu úveru.

6. Aplikácia § 565 Občianskeho zákonníka sa uplatní aj na prípady revolvingového úveru. Je pravdou, že revolvingovým úverom banka poskytuje klientovi úverový rámec, ktorý môže čerpať spravidla na základe vydanéj kreditnej karty. Nie je povinnosťou klienta čerpať celý úverový rámec, avšak je jeho

oprávnenie v stanovenej lehote (zúčtovací deň) vyčerpanú časť úverového rámca vrátiť. Ak tak klient urobí, je oprávnený znova čerpať úver, prípadne môže čerpať úver za ďalšie obdobie do výšky zostatku úverového rámca. Je však potrebné si uvedomiť, že ak klient banke v zúčtovací deň nevráti vyčerpanú časť úveru za konkrétne zúčtovacie obdobie (spravidla mesiac pred zúčtovacím dňom, tiež pozri bod 1.4 zmluvy), je povinný banke zaplatiť aspoň tzv. minimálnu splátku, čo v tejto veci bolo medzi bankou a žalovaným upravené na 3 % z poskytnutého aktuálneho úverového rámca vždy k 10. dňu v mesiaci. Zároveň, ak klient banke v zúčtovací deň nevráti vyčerpanú časť úverového rámca za zúčtovacie obdobie (spravidla mesiac predtým, viď 4.2 zmluvy), je povinný platiť príslušný úrok zahrnutý v tzv. minimálnej splátke. Tu je podľa názoru exaktne teda vyjadrené, že hoci ide o trvanie zmluvy na dobu neurčitú, dochádza v rámci nej k opakovanému poskytovaniu úveru do výšky schváleného úverového rámca vždy s minimálnou splátkou 3 % z úverového rámca. To má za následok, že ide o splátkový úver, na ktorý sa vzťahuje podľa názoru súdu § 565 a § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Svedčí o tom aj skutočnosť, že banka bola podľa čl. 7. 1 oprávnená vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru až vtedy, ak klient (dlžník) neplnil minimálne splátky riadne a včas. Žalovaný vo svojej argumentácii neodôvodnil pod aké iné konkrétne ustanovenie zákona by sa mal článok 7. 1 zmluvy o spotrebiteľskom úvere subsumovať. Súčasne zo správania banky tým, že vyzvala žalovaného výzvou zo dňa 02.12.2021 na zaplatenie dlžných splátok a následne listom zo dňa 18.03.2022 došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru vyplynulo, že banka sama konala s cieľom aplikácie § 53 ods. 9 v spojení s § 565 Občianskeho zákonníka.

7. V predmetnej veci bol povinný žalovaný uhrádzať splátku vždy k 10. dňu v mesiaci. Banka pristúpila k predčasnej splatnosti úveru listom zo dňa 18.03.2022. To znamená, že splátka, ktorá vyvolala zosplatenie úveru (3 mesiace spätne), bola splátka splatná k 10.12.2021. Súd však zistil, že vo vzťahu k tejto splátke v lehote, keď s ňou bol žalovaný v omeškani, nebol zo strany banky vyzvaný na jej zaplatenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka v lehote 15 dní. Banka výzvu, ktorou upozornila žalovaného na možnosť mimoriadneho zosplatenia úveru datovala dňa 02.12.2021 a bola mu doručená dňa 08.12.2021, t. j. ešte pred splatnosťou decembrovej splátky, ktorá vyvolala zosplatenie podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Teda, ak následne banka vyhlásila mimoriadnu splatnosť úveru listom zo dňa 18.03.2022, t. j. po uplynutí troch mesiacov od omeškania so splátkou splatnou v 10.12.2021, žalobca nepreukázal, že žalovaného po splatnosti splátky za december 2021 banka upozornila na možnosť mimoriadneho zosplatenia úveru. Na základe toho má súd za to, že neboli splnené zákonné podmienky pre vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na to súd považoval jednostranný právny úkon – oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru za neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka, pretože odporuje § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Dôsledkom absolútnej neplatnosti právneho úkonu takýto úkon nemohol vyvolať žiadne právne účinky. Na základe toho potom nemohlo platne dôjsť k postúpeniu pohľadávky na žalobcu zo strany banky, pretože pohľadávka voči žalovanému nebola splatná v celom rozsahu, ako to predpokladá § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Preto súd vyhodnotil zmluvu o postúpení pohľadávok ako neplatný právny úkon podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor s § 17 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca tak nebol aktívne vecne legitimovaný v spore, pretože na neho neprešli práva veriteľa zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

8. Nad rámec súd udáva, že inak boli splnené podmienky podľa zákona o bankách v zmysle § 92 ods. 8, pretože súd výzvu o predčasnej splatnosti úveru považoval za bankovú výzvu podľa uvedeného ustanovenia. Výzva na zaplatenie v oznámení o predčasnej splatnosti úveru nebola len sekundárna, bola v nej špecifikovaná pohľadávka a dostala sa do dispozičnej sféry dlžníka (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/75/2022, 2Cdo/266/2020, 9Cdo/165/2022, 7Cdo/191/2021).

9. O trovách konania súd rozhodol s poukazom na § 255 ods. 1 CSP podľa úspechu vo veci. Žalovaný bol v spore úspešný v celom rozsahu, pretože súd žalobu zamietol. Z dôvodu, že z obsahu spisu súd nezistil žiadne trovy konania žalovaného, rozhodol o náhrade trov konania tak, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici, písomne vo vyhotovení trojmo.

V odvolaní musí byť uvedené, ktorému súdu je určené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, kto ho robí – odvolateľ, ktorej veci sa týka, v akom rozsahu odvolateľ napáda rozhodnutie, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody), čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), odvolanie musí byť podpísané (§ 363 v spojení s § 127 C. s. p.). Odvolanie treba predložiť v troch rovnopisoch, inak súd zhotoví kópie na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť (odvolacie dôvody) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C. s. p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C. s. p.).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Zák. č. 233/95 Z.z. a noviel – Exekučný poriadok.